

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК19. Регіонознавство
(обов'язковий)

Спеціальність	<u>242 «Туризм»</u>
Освітня програма	<u>«Туризм»</u>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

(підпис)

Л. А. Дяченко, к.е.н., доцент

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні кафедри
туризму

протокол №12 від 10.06.2025 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

О. В. Коваленко

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. В. Коваленко

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

О. М. Бакуменко

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Л. І. Єпик (додається)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Н. М. Баранік)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Регіоназнавство		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	VII семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЕКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна форма навчання		Самостійна робота заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		2	-	
			Лабораторні	148
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Дяченко Лідія Антонівна, к.е.н., доцент кафедри туризму		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: lidiyabako@ukr.net, кафедра туризму, ауд. 211e		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Сформувані знання про особливості територіальної організації населення та господарств регіонів, використання природних умов і ресурсів у господарській діяльності людини в регіональному аспекті.		
12.	Мета освітнього компонента	Сформувані у студентів знання про регіони як суспільно-географічні системи, розвивати практичні навички вирішення регіональних проблем.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Географія туризму, Екологічний туризм. 2. Освітній компонент є основою для: Рекреаційні комплекси та курортна справа, Туропереїтинг.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, організація туризму, регіон, дестинація, локація, регіоналізація, регіональний поділ.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР24. Застосовувати практичні навички у формуванні турпродукту сільського зеленого туризму з урахуванням наявних туристичних ресурсів регіону.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Заочна форма навчання</i>			Сам. робота	Рекомен- дован. літера- тура
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з / семін.з	Ла б. з		
Тема 1. Вступ до предмету «Регіонознавство». 1. Поняття «Регіонознавства». 2. Історія становлення науки. 3. Наукові терміни «Регіонознавства». 4. Відмінності понять «регіон» і «район». Наукові підходи до визначення поняття «регіон».	2	-		29	1-12
Тема 2. Теорії та концепції регіоналізації. 1. Геополітичні теорії: теорії традиційної геополітики, нової геополітики (геоекономіки), новітньої (цивілізаційної) геополітики. 2. Економічні та географічні теорії: регіональна наука У. Ізарда. 3. Концепція полюсів зростання. Концепція районування. 4. Концепція територіально-виробничих комплексів. Концепція золотого мільярда.	-	-		29	1-12
Тема 3. Регіон, як соціально-економічна система у туризмі. 1. Визначення регіону як суспільно-економічної системи. 2. Структура регіональної соціально-економічної системи. 3. Репродуктивні функції регіональних соціально-економічних систем.	-	-		30	1-12
Тема 4. Регіональний поділ України. 1. Підходи до регіоналізації України. 2. Загальна характеристика регіонів України. 3. Поділ регіонів України за рівнем соціально-економічного розвитку та за спеціалізацією господарства.	-	-		30	1-12
Тема 5. Туристичний регіон Сумщина. 1. Оцінка географічного положення: фізико-географічне, економіко-географічне, геополітичне положення. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. 2. Населення і трудові ресурси. Загальні риси та галузева структура господарства. 3. Виробнича і соціальна інфраструктура. Економічні зв'язки. Проблеми і перспективи розвитку регіону. 4. Туристичний потенціал Сумського регіону. Районування туристичних ресурсів Сумської області.	-	-		30	1-12
Всього за семестр	2	-		148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількі годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кільк годин
ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт	2	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	29
ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно- туристичного простору.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт		- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів.	29
ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт		- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - - написання рефератів.	30
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт		- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - - написання рефератів.	30
ПР24. Застосовувати практичні навички у формуванні турпродукту сільського зеленого туризму з урахуванням наявних туристичних ресурсів регіону.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт		- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів та/або тез доповідей.	30
Всього годин		2		148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Вступ до предмету «Регіоналістика». Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми.	10 балів /10%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Теорії та концепції регіоналізації. Створення понятійного глосарію. Презентація з теми.	10 балів /10%	До 5 тижня
3.	Практична робота 3. Регіон, як соціально-економічна система у туризмі. Есе або презентація з теми заняття.	10 балів /10%	До 6 тижня
4.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	10 балів /10%	До 7 тижня
5.	Практична робота 4. Регіональний поділ України. Створення понятійного глосарію. Есе/презентація з теми.	10 балів/10%	До 10 тижня
6.	Практична робота 5. Туристичні регіони України. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми. Створення програми перебування в будь-якому регіоні на вибір.	10 балів /10%	До 12 тижня
7.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	10 балів /10%	До 15 тижня
8.	Іспит	30 балів /30%	В екзаменаційну сесію

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Вступ до предмету «Регіоналістика»	0 балів Практична робота не виконана	1-3 бали Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	4-7 балів Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	8-10 балів Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 2. Теорії та концепції регіоналізації	0 балів Практична робота не виконана	1-3 бали Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	4-7 балів Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному	8-10 балів Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 3. Регіон, як соціально-економічна система у туризмі	0 балів Практична робота не виконана	1-3 бали Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	4-7 балів Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	8-10 балів Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0 балів Залежить від кількості вірних відповідей на тест	1-3 бали Залежить від кількості вірних відповідей на тест	4-7 балів Залежить від кількості вірних відповідей на тест	8-10 балів Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 4. Регіональний	0 балів Практична	1-3 бали Робота виконана	4-7 балів Робота виконана з	8-10 балів Робота виконана

поділ України	робота не виконана, або виконана неправильно	зі значними помилками, в тому числі орфографічними	незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 5. Туристичні регіони України.	0 балів	1-3 бали	4-7 балів	8-10 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0 балів	1-3 бали	4-7 балів	8-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Студент недостатньо орієнтується в теор. матеріалі, відповіді мають значні помилки.	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичної роботи	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем.	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Багров Н. В. Регіональна геополітика сталого розвитку. Київ : Либідь, 2021. 316 с.
2. Єпіфанов А. О., Сало І. В. Регіональна економіка. Київ : Знання, 2020. 258 с.
3. Миронова Т. Л., Добровольська О. П., Продай А. Ф., Колодій С. Ю. Управління розвитком регіону: навчал. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 328 с.
4. Михасюк І. Р., Янків М. Д., Сажинець С. Й. Регіональна економіка. Навчальний посібник. Львів: Українські технології, 2021. 471 с.
5. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2020. 498 с.
6. Регіони України: пошук стратегії оптимального розвитку / за ред. Голікова О. П. Харків : Літпрес, 2019. 255 с.
7. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навчальний посібник / С. І. Дорогунцов, Т. А. Заяць та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 998 с.
8. Симоненко В. К. Регіони України: проблеми розвитку. Київ : Знання, 2020. 190 с.
9. Сонько С. П., Кулішов В. В., Мустафін В. І. Ринок і регіоналістика. Київ : Ніка-Центр Ельга, 2019. 312 с.
10. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навчальний посібник. Київ : Освіта, 2021. 410 с.
11. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком. Навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2020. 258 с.
12. Чернюк Л. Г., Клиновий Д. В. Економіка регіонів України. Навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2021. 247 с.

6.2. Додаткові джерела

- Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
- Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.world-tourism.org
- Інформаційний розділ з туризму в Internet [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.travel.net
- Інформаційний розділ в Internet про готелі та готельні мережі [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.hotels.net
- Афанасьєва Л., Лисак Н. До визначення однорідності регіонів України за рівнем економічного розвитку та галузевою структурою економіки. Економіст, 2021. № 2. С. 30-32.
- Калініченко І., Романенко В. Регіональна диференціація в економіці України. Економіка України, 2022. № 6. С. 78-86.
- Ягодка А., Диба М., Кондратюк С. Перекося регіональної економічної політики держави. Економіка України, 2023 р. № 8. С. 28-35.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
РЕГІОНОЗНАВСТВО**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ПРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Єпик Л. І.
(ПІП)

(Підпис)